

A hatóság:

a fertőzésmentes területek védelme érdekében:

- intenzív felderítési programot működtet az országos helyzetkép felméréséhez
- felhívásokat ad ki a terjesztő kabóca elleni védekezések időzítéséhez
- kötelező védekezést ír elő szaporítóanyag termő területeken
- felszólítja a termelőt az elhanyagolt ültetvények felszámolására

a már bekövetkezett fertőzések felszámolására:

a fitoplazmával fertőzöttnek kimutatott tőkék körüli

1 km sugarú területen:

- elrendeli minden fertőzött és a szőlő sárgaság betegség jellegzetes tüneteit mutató tőke megsemmisítését,
- megtiltja a szőlő szaporítóanyag forgalmazását és szállítását,
- megtiltja az új szaporítóanyag-termő terület létesítését.

4 km sugarú területen

- fokozott felderítést és kötelező védekezési programot ír elő,
- intézkedik az elhanyagolt ültetvények felszámolásáról.

Látogasson el honlapunkra:

Kinek mi a szerepe az országos védelmi programban? - a Nemzeti Készenléti Terv tartalmazza - <http://portal.nebih.gov.hu/web/guest/-/bejelenetes-kotelezett-karositok>

MIKOR végezzem a kezeléseket? - <https://karositemonitoring.nebih.gov.hu/>

MIVEL végezhetem a kezeléseket? - <https://novenyvedoszer.nebih.gov.hu>

HOL kaphatok tájékoztatást? - <http://portal.nebih.gov.hu/kormanyhivatalok>

**Értesítse hatóságunkat, ha gyanúja van
a szőlő aranyszínű sárgaság betegség jelenlétére!**

NÖVÉNY-EGÉSZSÉGÜGYI INFORMÁCIÓS OLDALAK

2017.május

Szőlő aranyszínű sárgaság fitoplazma

'Candidatus Phytoplasma vitis', Grapevine flavescence dorée (FD) phytoplasma

Az aranyszínű sárgaság betegséget okozó Grapevine flavescence dorée (FD) phytoplasma a szőlő egyik legveszélyesebb karantén kórokozója, amely bejelentési kötelezettség alá tartozik. A kórokozó Európa számos országában már jelen van szőlőn. Hazánkban 2013 augusztusában észlelte először a Zala Megyei Kormányhivatal Növény-és Talajvédelmi Igazgatósága Lenti város határában.

Miért jelent veszélyt?

- a fertőzés következtében a szőlőtőkék **terméshozama 20-50 %-kal csökkenhet**
- a **tőkék 80-100 %-a is megfertőződhet** a fitoplazmával, fogékony fajták esetében **néhány év** leforgása alatt ki is **pusztulhatnak**
- a **betegség elleni védekezéshez** jelenleg **nem áll rendelkezésre megfelelő növényvédő szeres eljárás**

Háromszög alakú levélsodródás

Milyen növényeket fertőz?

Csak a szőlőn okoz gazdasági kárt!

Az európai szőlő szinte mindegyik fajtája fogékony a betegségre, különösen a Chardonnay, valamint a Cabernet sauvignon, a Sauvignon blanc, a Pinot noir és az Olaszrizling. Az amerikai alnyfajtákat többnyire tünetmentesen fertőzi. A erdei iszalag, az éger és a bálványfa is gazdanövénye, amelyből a terjesztő rovarral átkerülhet a kórokozó a szőlőre.

Hogyan ismerjük fel, milyen tünetek utalnak a jelenlétére?

Az FD fitoplazma tünetei megegyeznek a szintén sárgaság betegséget okozó, Magyarországon gyakran előforduló sztolbur fitoplazmáéval. A két kórokozót kizárólag **laboratóriumi módszerekkel lehet elkülöníteni**. A környezeti hatások (aszály) és a tápanyaghiány okozta elváltozásokkal azonban a sárgaság betegségek tünetei nem keverhetőek össze.

Az aranyszínű sárgaság terjedése járványszerű, az újabb növények fertőződése egy-egy beteg tőke körül foltszerűen következik be és látványos pusztulást okoz.

Ízközök rövidülése

Egyetlen fásodás

A beteg szőlőtőke fejlődése már tavasztól visszamarad, néha hajtások sem képződnek. A fogékony fajtáknál a **fásodás elmarad**, a vessző elvékonyodik és gumiszerűvé válik. Ha a tőke a tenyészidő során később fertőződik, a megindult **fásodás megáll**.

A hajtásokon az első, enyhe sodródást mutató levelek a nyár közepén jelennek meg. A tünetek fokozatosan erősödnek, és kialakul a betegségre jellemző, levél fonáka felé történő, **háromszög alakú sodródás**.

Levél vörösödése kék bogyójú fajtán

Erős fertőzés fehér bogyójú fajtán

A napnak kitett levélrészekon a fehér bogyójú fajtáknál a levéllemez részleges vagy teljes sárgulása, kék bogyójú fajtáknál vörösödése figyelhető meg. Mindkét esetben a levélfelület fémes színezetet kaphat.

Augusztus és szeptember hónapokban a **főerek mentén krémsárga foltok** jelennek meg, amelyek fokozatosan terjednek a levélfelületen, végül a **teljes levél elszárad**. Az így elhalt, megkeményedett levelek ősszel **később hullanak le**, mint az egészségesek. Télen a be nem érett **vesszők elfeketednek és elpusztulnak**. A következő tavasszal a megmaradt rügyekből keletkező **virágzat leszárad**, kevesebb fürt képződik. Késői fertőzés esetén a **bogyók zsugorodnak, megbarnulnak**, rossz ízűvé válnak.

Levél sárgulása

Zsugorodó bogyók

Megbarnult bogyók

Hogyan terjed a betegség és mit tehetek ellene?

A korokozó a fertőzött növény hancsrészében él, önállóan és mechanikai úton továbbterjedésre nem képes, azonban **terjed**:

szaporítóanyaggal

Nagy távolságokra elsősorban fertőzött szaporítóanyaggal kerülhet.

Mit tehetek?

Ültessen hatóságilag ellenőrzött szaporítóanyagot!

fertőzési forrásként szolgáló vadon élő gazdanövények jelenlétével

Mit tehetek?

Tisztítsa meg az erdei iszalagtól ültetvényét!

terjesztő rovarral (amerikai szőlőkabóca)

Fiatal és idősebb lárvák

Kifejlett kabóca

Levedlett lárvabőrök

A kabóca testében felszaporodó kórokozó a rovar **szívogató táplálkozása során kerül át** a közeli szőlő ültetvények egészséges növényeibe.

Mit tehetek?

Védekezzen a kabócák ellen!

- égesse el a tél végi nyesedéket
- permetezzen
 - tojások ellen olajtartalmú szerekkel a nyugalmi időszakban
 - lárvák és a kifejlett egyedek ellen a tenyészidőszakban

Az amerikai szőlőkabóca életciklusa és az ellene javasolt védekezések időzítése

